

Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändringar i folkbokföringslagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, socialtjänstlagen, lagen om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund, alkohollagen, hälso- och sjukvårdslagen och lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Utskottet föreslår en mindre ändring av redaktionell karaktär i förslaget till lag om ändring i socialtjänstlagen.

De lagändringar som utskottet tillstyrker innebär bl.a. ett förtydligande av kommunernas möjligheter att inrätta biståndsbedömt trygghetsboende, en särskild boendeform, för äldre människor som främst behöver stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service och som därutöver har behov av att bryta oönskad isolering. Kommunens ansvar för hälso- och sjukvård i särskilda boendeformer ska inte omfatta biståndsbedömt trygghetsboende. Kommunen ska däremot få erbjuda hemsjukvård. Landstinget ska få överlåta sin skyldighet att erbjuda hemsjukvård i dessa boenden till en kommun om landstinget och kommunen kommer överens om det. Det ska krävas tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg för att få bedriva yrkesmässig verksamhet i form av biståndsbedömt trygghetsboende.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 2 april 2019.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

I betänkandet finns en reservation (KD).

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:273 Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre.....	5
Reservation	9
Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre (KD)	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
Följdmotionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),
2. lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade,
3. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453) med den ändringen att kommatecknet i 7 kap. 1 § andra stycket ska utgå,
4. lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund,
5. lag om ändring i alkohollagen (2010:1622),
6. lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
7. lag om ändring i lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:273 punkterna 1–7 och avslår motion

2018/19:28 av Pia Steensland m.fl. (KD).

Reservation (KD)

Stockholm den 25 oktober 2018

På socialutskottets vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Acko Ankarberg Johansson (KD), Kristina Nilsson (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Johan Hultberg (M), Per Ramhorn (SD), Mikael Dahlqvist (S), Karin Rågsjö (V), Ulrika Heindorff (M), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Yasmine Larsson (S), Dag Larsson (S), Christina Östberg (SD), Åsa Lindhagen (MP), Michael Anefur (KD), Sofia Nilsson (C) och Barbro Westerholm (L).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2017/18:273 Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslagen har granskats av Lagrådet.

En motion har väckts med anledning av propositionen. Förslaget i motionen finns i bilaga 1.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att en ny bestämmelse införs i socialtjänstlagen (2001:453) som förtydligar kommunernas möjligheter att inrätta biståndsbedömt trygghetsboende, en särskild boendeform, för äldre människor som främst behöver stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service och som därutöver har behov av att bryta oönskad isolering. Den föreslagna ändringen syftar till att tydliggöra kommunernas möjlighet att inrätta särskilda boenden som är anpassade och utformade för äldre kvinnor och män som har ett vårdnadsbehov som understiger heldygnsvård, men som inte längre upplever det som tryggt att bo kvar i det egna hemmet. Ytterligare ett syfte med förslaget är att bryta den isolering som många av de äldre som bor kvar hemma lider av. Skillnaden mellan ordinärt boende och biståndsbedömt trygghetsboende är att den äldre får möjlighet att komma till ett boende som t.ex. kan erbjuda gemensamma måltider, kulturella aktiviteter och umgänge. Stöd och hjälp i form av hemtjänst ska kunna erbjudas efter sedvanlig biståndsprövning. Socialtjänstförordningens (2001:937) bestämmelse om krav på tillgång till personal dygnet runt utifrån den enskildes aktuella behov bör inte gälla för biståndsbedömt trygghetsboende. Om den äldres behov efter en tid blir mer omfattande bör han eller hon motiveras till att flytta till en boendeform som bättre motsvarar de aktuella behoven.

Kommunens ansvar för hälso- och sjukvård i särskilda boendeformer ska inte omfatta biståndsbedömt trygghetsboende. Kommunen ska däremot få erbjuda hemsjukvård. Landstinget ska få överlåta sin skyldighet att erbjuda hemsjukvård i dessa boenden till en kommun om landstinget och kommunen kommer överens om det.

Vidare föreslås att det ska krävas tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg för att få bedriva yrkesmässig verksamhet i form av biståndsbedömt trygghetsboende.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 2 april 2019.

Utskottets överväganden

Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag med en mindre ändring av redaktionell karaktär och avslår en motion om avslag på propositionen.

Jämför reservationen (KD).

Propositionen

En särskild boendeform för äldre som främst behöver stöd och lättåtkomlig service

Regeringen anför i propositionen att äldres behov blivit alltmer olika i takt med den ökande mångfalden i befolkningen och att allt fler lever allt längre med kroniska sjukdomar. Därmed ställs även större krav på att äldreomsorgen har ett varierat utbud som kan anpassas till äldres skilda förutsättningar.

Regeringen konstaterar vidare att antalet platser i särskilda boendeformer generellt sett har minskat under en följd av år. Utbudet har även alltmer anpassats till de äldre som har omfattande vårdbehov, vilket innebär att många äldre kvinnor och män har fått allt svårare att få en plats på ett särskilt boende om de inte är i behov av heldygnsvård utan i stället främst behöver stöd och hjälp i boendet samt annan lättåtkomlig service. De blir enligt regeringen i hög utsträckning hänvisade till att bo kvar i sin egen bostad. Många av dessa äldre känner sig otrygga i sitt boende till följd av ensamhet och isolering. Enligt regeringen finns det därför i dag ett uttalat behov av att förbättra förutsättningarna för att kunna skapa ett mer varierat utbud av särskilda boenden som i högre grad motsvarar de olika behov som äldre kvinnor och män kan ha.

Regeringen föreslår därför att ett nytt tredje stycke förs in i 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453), förkortad SoL, som anger att kommunen får inrätta särskilda boendeformer för äldre människor som främst behöver stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service och som därutöver har behov av att bryta önskad isolering. Den föreslagna boendeformen bör enligt regeringen benämnas biståndsbedömt trygghetsboende. Med detta begrepp avser regeringen en boendeform som kan beviljas efter en individuell behovsbedömning och som tar vid när det inte längre fungerar att bo kvar hemma men när ett boende med heldygnsvård inte heller är nödvändigt.

Ändringen syftar till att tydliggöra kommunernas möjligheter att inrätta mindre resurskrävande särskilda boendeformer för äldre människor som främst behöver hemtjänst men som inte längre upplever det som tryggt att bo

kvar hemma (s.k. ordinärt boende). Skillnaden mellan ordinärt boende och biståndsbedömt trygghetsboende är att den äldre får möjlighet att komma till ett särskilt boende som t.ex. kan erbjuda gemensamma måltider, kulturella aktiviteter och umgänge, vilket kan öka tryggheten och tillgodose behovet av gemenskap hos äldre.

Inget krav på tillgång till personal dygnet runt

Biståndsbedömt trygghetsboende enligt 5 kap. 5 § tredje stycket SoL föreslås vara avsett för äldre människor som främst behöver stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service och som därutöver har behov av att bryta önskad isolering. Denna boendeform är därmed avsedd för en annan målgrupp än personer som behöver service och omvårdnad dygnet runt. Av det skälet bedömer regeringen att socialtjänstförordningens (2001:937) bestämmelse om krav på tillgång till personal dygnet runt, utifrån den enskildes aktuella behov, inte bör gälla biståndsbedömt trygghetsboende.

Frågor om parbogaranti, besittningsskydd och kvarboende

Regeringen gör vidare bedömningen att socialtjänstlagens parbogaranti och hyreslagens regler om besittningsskydd bör gälla även i fråga om biståndsbedömt trygghetsboende. Om omvårdnadsbehovet hos den som flyttat till ett biståndsbedömt trygghetsboende inte längre kan tillgodoses genom de insatser som trygghetsboendet tillhandahåller bör den enskilde dock flytta till ett särskilt boende som på ett bättre sätt motsvarar den enskildes behov.

Kommunal hälso- och sjukvård samt hemsjukvård

Enligt regeringens förslag ska kommunens ansvar för hälso- och sjukvård i särskilda boendeformer inte omfatta biståndsbedömt trygghetsboende. Kommunen ska däremot få erbjuda hemsjukvård i biståndsbedömt trygghetsboende. Regeringen anför att detta är viktigt eftersom en utgångspunkt för denna boendeform är att öka tryggheten hos äldre människor. Möjligheten för kommunen att erbjuda hemsjukvård i ett biståndsbedömt trygghetsboende är även av betydelse i de fall den äldre redan får hemsjukvård i det egna hemmet.

Regeringen föreslår vidare att landstinget får överlåta sin skyldighet att erbjuda hemsjukvård i biståndsbedömda trygghetsboenden till en kommun, om landstinget och kommunen kommer överens om det. Om landstinget har överlåtit skyldigheten till kommunen ska det avsätta de läkarresurser som behövs för att enskilda ska kunna erbjudas en god hemsjukvård.

Frågor om ansvarig kommun och möjligheten att ansöka om biståndsbedömt trygghetsboende i en annan kommun

Regeringen föreslår att kommunen ska behålla ansvaret för insatser enligt SoL och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade åt en

enskild som till följd av ett beslut av kommunen vistas i ett biståndsbedömt trygghetsboende i en annan kommun.

För patienter som är utskrivningsklara från sluten hälso- och sjukvård ska kommunens betalningsansvar gentemot landstinget enligt lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård gälla också om kommunen beslutat om vistelse i ett biståndsbedömt trygghetsboende i en annan kommun.

Regeringen bedömer att målgruppen för biståndsbedömt trygghetsboende endast undantagsvis torde ha sådana omfattande behov av vård- och omsorgsinsatser att bestämmelsen i SoL som ger möjlighet att ansöka om särskilt boende i en annan kommun blir tillämplig.

Avgifter, tillståndsplikt och tillsyn

Enligt regeringens förslag ska kommunerna få ta ut en skälig avgift för en bostad i ett biståndsbedömt trygghetsboende som inte omfattas av hyreslagens bestämmelser. Socialtjänstlagens bestämmelser om avgifter och högkostnadsskydd ska gälla.

Regeringen föreslår dessutom att det ska krävas tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att få bedriva yrkesmässig verksamhet i form av biståndsbedömt trygghetsboende.

Regeringen gör bedömningen att IVO:s tillsyn även bör omfatta biståndsbedömda trygghetsboenden. Socialtjänstlagens bestämmelser om rapporteringsskyldighet och särskilda avgifter bör även gälla beslut om plats på ett biståndsbedömt trygghetsboende som ännu inte har verkställts.

Vissa övriga ändringar

Regeringen föreslår att biståndsbedömda trygghetsboenden ska undantas från alkohollagens krav på serveringstillstånd.

Vidare föreslår regeringen att om en person flyttar till ett biståndsbedömt trygghetsboende i en annan kommun än den han eller hon var eller borde ha varit folkbokförd i före flytten, ska det inte ska leda till ändrad folkbokföring om vistelsen på boendet har beslutats av den kommun där personen var eller borde ha varit folkbokförd.

Kommunens rätt till ersättning för ingående mervärdesskatt för lokal-kostnader för särskilda boendeformer för service och omsorg ska enligt regeringen gälla även för kostnader för biståndsbedömda trygghetsboenden.

På samma sätt som gäller för socialnämnden i ärenden om särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd ska nämnden inte heller i ärenden om biståndsbedömda trygghetsboenden tillämpa förvaltningslagens bestämmelser om partsinsyn och kommunikation.

Regeringen gör slutligen bedömningen att bostadsanpassningsbidrag bör kunna lämnas även för åtgärder i biståndsbedömda trygghetsboenden.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att lagförslagen ska träda i kraft den 2 april 2019.

Motionen

I kommittémotion 2018/19:28 av Pia Steensland m.fl. (KD) föreslås att riksdagen avslår proposition 2017/19:273 Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre. Motionärerna anför bl.a. att den rådande lagstiftningen redan ger kommunerna möjlighet att erbjuda trygghetsboenden. Regeringens förslag att införa biståndsbedömning för trygghetsboenden skulle enligt motionärerna göra det svårare för de äldre att komma in på ett trygghetsboende.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens förslag som tydliggör kommunernas möjligheter att inrätta s.k. biståndsbedömda trygghetsboenden för äldre människor som främst behöver stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service. Dessa boenden ska vara anpassade och utformade för äldre människor som har ett vårdnadsbehov som understiger heldygnsvård, men som inte längre upplever det som tryggt att bo kvar i det egna hemmet. Utskottet bedömer, liksom regeringen, att biståndsbedömda trygghetsboenden kan förbättra livskvaliteten för dessa äldre och även bryta oönskad isolering. Utskottet delar också regeringens bedömning att ett mer varierat utbud av särskilda boenden är nödvändigt för att i ett längre perspektiv klara den framtida demografiska utmaningen.

Utskottet delar även i övrigt regeringens bedömningar och tillstyrker regeringens lagförslag, dock med en mindre ändring av redaktionell karaktär. Utskottet avstyrker därmed motion 2018/19:28 (KD).

Reservation

Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre (KD)

av Acko Ankarberg Johansson (KD) och Michael Anefur (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:28 av Pia Steensland m.fl. (KD) och
avslår proposition 2017/18:273 punkterna 1–7.

Ställningstagande

Enligt vår mening ger rådande lagstiftning redan kommunerna möjlighet, och under vissa omständigheter skyldighet, att erbjuda trygghetsboenden. Vi anser därför att regeringens förslag att införa biståndsbedömning för trygghetsboende innebär att det blir svårare för de äldre att komma in på ett trygghetsboende. Trösklarna höjs och valfriheten begränsas för de äldre som själva anser att de har ett behov av att bo på ett trygghetsboende. Vi föreslår därför att den aktuella propositionen avslås.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:273 Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i alkohollagen (2010:1622).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

Följdmotionen

2018/19:28 av Pia Steensland m.fl. (KD):

Riksdagen avslår proposition 2017/18:273 Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i
folkbokföringslagen (1991:481)

Härigenom föreskrivs att 15 § folkbokföringslagen (1991:481) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***15 §¹**

En vistelse för service och omvårdnad i en sådan bostad för äldre människor som avses i 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453) i en annan kommun än den där personen var eller borde ha varit folkbokförd när han eller hon flyttade till den aktuella bostaden, ska inte anses leda till ändrad bosättning om vistelsen har beslutats av den kommun där han eller hon var eller borde ha varit folkbokförd. Om personen inte längre disponerar en bostad på den fastighet där han eller hon förut var eller borde ha varit folkbokförd, anses personen bosatt endast i kommunen eller, om ändrade förhållanden föranleder det, på en annan fastighet.

Första stycket ska även tillämpas på den som vistas i ett hem för äldre som drivs av någon annan än kommunen, om boendet med hänsyn till upplåtelseform och tillgång till vård kan anses motsvara vistelse som avses i första stycket.

En vistelse för service och omvårdnad *eller för stöd, hjälp och annan lättåtkomlig service* i en sådan bostad för äldre människor som avses i 5 kap. 5 § *andra och tredje styckena* socialtjänstlagen (2001:453) i en annan kommun än den där personen var eller borde ha varit folkbokförd när han eller hon flyttade till den aktuella bostaden, ska inte anses leda till ändrad bosättning om vistelsen har beslutats av den kommun där han eller hon var eller borde ha varit folkbokförd. Om personen inte längre disponerar en bostad på den fastighet där han eller hon förut var eller borde ha varit folkbokförd, anses personen bosatt endast i kommunen eller, om ändrade förhållanden föranleder det, på en annan fastighet.

Första stycket ska även tillämpas på den som vistas i ett hem för äldre som drivs av någon annan än kommunen, om boendet med hänsyn till upplåtelseform och tillgång till vård *eller stöd, hjälp och annan lättåtkomlig service* kan anses motsvara vistelse som avses i första stycket.

¹ Senaste lydelse 2013:380.

Denna lag träder i kraft den 2 april 2019.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Härigenom föreskrivs att 16 d § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 d §¹

En kommun har ansvar enligt denna lag gentemot en person som till följd av ett beslut av kommunen är bosatt i en annan kommun i

1. familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende enligt 6 kap. socialtjänstlagen (2001:453),

2. boende för service och omvårdnad för äldre människor enligt 5 kap. 5 § andra stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen, eller

3. bostad med särskild service enligt 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen.

2. särskild boendeform för äldre människor enligt 5 kap. 5 § andra eller tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen, eller

Denna lag träder i kraft den 2 april 2019.

¹ Senaste lydelse 2015:985.

3 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs att 2 a kap. 4 §, 5 kap. 5 §, 7 kap. 1 §, 8 kap. 2 § och 11 kap. 8 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a kap.

4 §¹

En kommun behåller ansvaret för stöd och hjälp åt en enskild som till följd av ett beslut av kommunen vistas i en annan kommun i

1. familjehem enligt 6 kap. denna lag eller 9 § 8 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade,

2. hem för vård eller boende eller i stödboende enligt 6 kap.,

3. *boende för service och omvårdnad* för äldre människor enligt 5 kap. 5 § andra stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2,

3. *särskild boendeform* för äldre människor enligt 5 kap. 5 § andra eller tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2,

4. bostad med särskild service enligt 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2,

5. bostad med särskild service eller annan särskilt anpassad bostad enligt 9 § 8 eller 9 lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller

6. annat boende, om det inte är klarlagt vilken kommun som är den enskildes bosättningskommun.

5 kap.

5 §²

Socialnämnden ska verka för att äldre människor får goda bostäder och ska ge dem som behöver det stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service.

Socialnämnden ska verka för att äldre människor får goda bostäder och ska *därutöver* ge dem som behöver det stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service.

Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd.

Kommunen får även inrätta särskilda boendeformer för äldre människor som främst behöver stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service och som därutöver har behov av att bryta oönskad isolering.

Den äldre personen ska, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges.

¹ Senaste lydelse 2015:982.

² Senaste lydelse 2010:427.

*Lydelse enligt proposition
2017/18:158*

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §

Ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ får inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg yrkesmässigt bedriva

1. verksamhet i form av stödboende eller hem för vård eller boende enligt 6 kap.,

2. verksamhet i form av boenden som motsvarar dem som avses i 5 kap. 5 § andra stycket eller 5 kap. 7 § tredje stycket,

3. verksamhet i form av hem för viss annan heldygnsvård,

4. verksamhet i form av hem eller öppen verksamhet för vård

under en begränsad del av dygnet, oavsett var verksamheten bedrivs, 5. verksamhet som har till uppgift att till socialnämnden föreslå familjehem och jourhem till barn samt som lämnar stöd och handledning till sådana hem som tar emot barn, eller

6. hemtjänst.

Kommun och landsting som driver verksamhet som avses i första stycket 1–4 och 6, ska anmäla denna verksamhet till Inspektionen för vård och omsorg innan verksamheten påbörjas.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

2 §³

För familjerådgivning, verksamhet för barn och unga enligt 5 kap. 1 § som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär, föräldrautbildning inför adoption, hemtjänst, dagverksamhet, bostad i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § andra stycket eller 7 § tredje stycket och som inte omfattas av 12 kap. jordabalken eller för annan liknande social tjänst får kommunen ta ut skäligen avgifter enligt grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader.

Kommunen får enligt grunder som kommunen bestämmer ta ut skäligen avgifter som inte överstiger kommunens självkostnader i följande fall:

1. familjerådgivning,

2. verksamhet för barn och unga enligt 5 kap. 1 § som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär,

3. föräldrautbildning inför adoption,

4. hemtjänst,

5. dagverksamhet,

6. bostad i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena eller 7 § tredje stycket och som inte omfattas av

³ Senaste lydelse 2015:982.

*12 kap. jordabalken, och
7. annan liknande social tjänst.*

I fråga om avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende finns ytterligare bestämmelser i 3–9 §§.

Lydelse enligt prop. 2017/18:235 Föreslagen lydelse

11 kap.

8 §

I ärenden hos socialnämnden som avser myndighetsutövning mot någon enskild tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):

- 10 § om partsinsyn,
- 11 och 12 §§ om åtgärder om handläggningen försenas,
- 23 § om utredningsansvaret,
- 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
- 25 § om kommunikation,
- 31 § om dokumentation av beslut,
- 32 § om motivering av beslut,
- 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till, och
- 36 § om rättelse av skrivfel och liknande.

Bestämmelserna i 10 och 25 §§ förvaltningslagen tillämpas dock inte i fråga om uppgifter som rör någon annan sökande i ett ärende om ett sådant boende som avses i 5 kap. 5 § andra *stycket* eller 7 § tredje stycket eller om någon annan liknande social tjänst.

Bestämmelserna i 10 och 25 §§ förvaltningslagen tillämpas dock inte i fråga om uppgifter som rör någon annan sökande i ett ärende om ett sådant boende som avses i 5 kap. 5 § andra *och tredje styckena* eller 7 § tredje stycket eller om någon annan liknande social tjänst.

Vad som sägs i första stycket gäller också när det är fråga om en ansökan eller ett yttrande till en annan myndighet i ett mål eller ärende som rör myndighetsutövning mot enskild hos denna.

Denna lag träder i kraft den 2 april 2019.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Vid utbetalning av ersättning enligt 2 § tillämpas bestämmelserna i 8 kap. 9, 10, 15 och 16 §§ mervärdesskattelagen (1994:200). Bestämmelsen i 8 kap. 9 § första stycket 1 mervärdesskattelagen ska dock inte tillämpas i fråga om

1. boendeformer som anges i 1. boendeformer som anges i 5 kap. 5 § andra stycket och 7 § 5 kap. 5 § andra och tredje styck-tredje stycket socialtjänstlagen ena och 7 § tredje stycket social-tjänstlagen (2001:453),

2. hem för vård eller boende och stödboenden som anges i 6 kap. 2 § socialtjänstlagen, och

3. boendeformer som anges i 9 § 8 och 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Denna lag träder i kraft den 2 april 2019.

¹ Senaste lydelse 2016:1093.

5 Förslag till lag om ändring i alkohollagen (2010:1622)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 1 b § alkohollagen (2010:1622) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 1 b §¹

Serveringstillstånd krävs inte för servering till en boende och besökare till denne på sådana särskilda boenden

1. som avses i 5 kap. 5 § andra stycket och 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) och 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, och

1. som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena och 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) och 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, och

2. vid vilka måltidsservice tillhandahålls.

Den som bedriver alkoholservering enligt första stycket ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program.

Denna lag träder i kraft den 2 april 2019.

¹ Senaste lydelse 2012:205.

6 Förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 1 och 2 §§, 14 kap. 1 § och 16 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

1 §

Kommunen ska erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som efter beslut av kommunen bor i en sådan boendeform eller bostad som avses i 5 kap. 5 § andra stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2001:453). Kommunen ska även i samband med dagverksamhet enligt 3 kap. 6 § samma lag erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som vistas i dagverksamheten.

Kommunen ska erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som efter beslut av kommunen bor i en sådan boendeform eller bostad som avses i 5 kap. 5 § andra stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller *motsvarande tillståndspliktig boendeform eller bostad som avses i 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2001:453)*. Kommunen ska även i samband med dagverksamhet enligt 3 kap. 6 § samma lag erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som vistas i dagverksamheten.

2 §

Kommunen får erbjuda den som vistas i kommunen hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) i ordinärt boende.

Kommunen får erbjuda den som vistas i kommunen hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) i ordinärt boende *och i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453)*.

14 kap.

1 §

Landstinget får till en kommun inom landstinget överlåta skyldigheten att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) i ordinärt boende, om landstinget och kommunen kommer överens om det. Överenskommelsen får inte avse ansvar för hälso- och sjukvård som ges av läkare. Överenskommelsen får även avse an-

Landstinget får till en kommun inom landstinget överlåta skyldigheten att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) i ordinärt boende *och i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453)*, om landstinget och kommunen kommer överens om det. Överenskommelsen får inte

svar för sådana förbrukningsartiklar som avses i 8 kap. 9 §.

avse ansvar för hälso- och sjukvård som ges av läkare. Överenskommelsen får även avse ansvar för sådana förbrukningsartiklar som avses i 8 kap. 9 §.

Landstinget får lämna sådant ekonomiskt bidrag till kommunen som motiveras av överlåtelsen.

16 kap.

1 §

Landstinget ska till kommunerna inom landstinget avsätta de läkarresurser som behövs för att enskilda ska kunna erbjudas en god hälso- och sjukvård i särskilt boende och i dagverksamhet enligt 12 kap. 1 §. Detsamma gäller hemsjukvård i ordinärt boende, om en kommun ansvarar för vården enligt 14 kap. 1 §.

Landstinget ska till kommunerna inom landstinget avsätta de läkarresurser som behövs för att enskilda ska kunna erbjudas en god hälso- och sjukvård i särskilt boende och i dagverksamhet enligt 12 kap. 1 §. Detsamma gäller hemsjukvård i ordinärt boende *och i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453)*, om en kommun ansvarar för vården enligt 14 kap. 1 §.

Landstinget ska med kommunerna inom landstinget sluta avtal om omfattningen av och formerna för läkarmedverkan.

Om landstinget inte uppfyller sina skyldigheter enligt avtalet att tillhandahålla läkare, har kommunen rätt att på egen hand anlita läkare och få ersättning för sina kostnader för det från landstinget.

Denna lag träder i kraft den 2 april 2019.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 2 § lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

2 §

En kommuns betalningsansvar omfattar patienter som är folkbokförda i kommunen.

Den kommun som har beslutat att en patient ska vistas i en annan kommun i sådan särskild boendeform eller bostad som avses i 5 kap. 5 § andra stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2001:453), har betalningsansvaret för den patienten oavsett var patienten är folkbokförd.

Den kommun som har beslutat att en patient ska vistas i en annan kommun i sådan särskild boendeform eller bostad som avses i 5 kap. 5 § andra eller tredje stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2001:453), har betalningsansvaret för den patienten oavsett var patienten är folkbokförd.

Denna lag träder i kraft den 2 april 2019.